

שם המרצה: גב' דינה סנדרוב

שם הקורס: יסודות באבחון והערכת אישיות

קוד קורס: 60-057-02

סוג הקורס: תרגיל

שנת לימודים: תשע"ט סמסטר: ב' היקף שעות: 2 ש"ס.

א. מטרת הקורס:

הקניית ידע בסיסי ומעמיק של אבחון אישיותי על ידי שימוש בכלים השלכתיים ובשאלונים.

ב. תיאור הקורס:

בקורס זה ילמד הרציונל של האבחון הפסיכולוגי והבטריה הפסיכודיאגנוסטית באופן כללי, כמו גם התרומה הספציפית של הכלים ההשלכתיים לאבחון. ילמדו הכלים ההשלכתיים, תכונותיהם הפסיכומטריות, תקפותם ומהימנותם. הקורס יאפשר לעקוב אחר תהליך האבחון מראשיתו ועד לאינטגרציה של כל הממצאים לכדי הבנה אישיותית שתכלול בחינה של האספקטים הקוגניטיביים, רגשיים, תוך ובינאישיים, כמו גם הבנה של הדינאמיקה של האישיות. במקביל יילמדו שאלוני דיווח עצמי המהווים פרספקטיבה נוספת על המאפיינים האישיותיים. יוקנו מיומנויות של ההעברה והצינון של מבחן הרורשך, ולאחר מכן יילמדו עקרונות הפירוש, והסקת מסקנות מן המבחנים והשאלונים. תלמד המשמעות התיאורטית והקלינית של מרכיבי ומימדי הרורשך. תיערך אינטגרציה של כל מרכיבי המבחנים, כולל התנהגות המאובחן ותגובות הבוחן אליו. בסוף הקורס הסטודנטים יוכלו לשרטט תמונה כוללת של מבנה האישיות של הנבדק ואף לבסס אבחנה ואבחנה מبدלת. חלק אינטגרלי של הקורס הינו כתיבת דו"ח של הערכת אישיות. לכל אורך הקורס תלמד הרלוונטיות והשימוש במבחנים ההשלכתיים למטרות תכנון הטיפול, התווית הטיפול ההולם והערכת יעילות הטיפול. יושם דגש על האינטגרציה בין הממצאים העולים מהמבחנים ההשלכתיים לבין מבחני אישיות נוספים ושאלונים. לבסוף ילמדו עקרונות נתינת המשוב הטיפולי לנבדקים.

מהלך השיעורים:

1 מבוא למבחנים השלכתיים

2-3 תרגול העברה וניתוח HTP

4-8 תרגול העברה, צינון וניתוח רורשך

9-11 תרגול העברה וניתוח CAT / TAT

12 ניתוח אינטגרטיבי של מבחנים השלכתיים ושאלוני דיווח עצמי

13-14 כתיבת דו"ח מסכם

ג. דרישות קדם: אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- חובת נוכחות
- תרגול, העברה, צייון וניתוח המבחנים והשאלונים השונים
- הגשת מטלות ביניים – רקע וצייון רורשך, ניתוח TAT וציורים
- העברת אבחון הכולל: רורשך, HTP, TAT, צייון, פירוש, ואינטגרציה עם שאלוני דיווח עצמי, וכתיבת דו"ח מסכם.

ה. **מרכיבי הצייון הסופי** : הצייון מורכב מהשתתפות בשיעורים, מצייון הדו"ח שיוגש בסוף הסמסטר ומהגשת מטלות הביניים לאורך הסמסטר.

ו. רשימת קריאה:

American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders, DSM-5. Washington DC & London: American Psychiatric Association

The ICD-10 Classification of Mental and Behavioral Disorders. Clinical descriptions and diagnostic guidelines. Geneva, World Health Organization, 1992

Groth-Marnat, G. (2003). Handbook of psychological assessment (4th ed.) New York: Wiley

מאירס, י. וענבר ב. (2011). המשגת מקרה. בתוך: מור, נ., מאירס, י., מרום, צ. וגלבוש שכתמן, א. (עורכים). טיפול קוגניטיבי-התנהגותי בילדים עקרונית טיפוליים. הוצאת דיונון.

Achenbach, T., M. (2006). Application of the Achenbach System of empirically based assessment (ASEBA) to children, adolescents and their parents. In Smith, S., R. & Handler, L. (Eds.). The clinical assessment of children and adolescents: A practitioner's handbook. New Jersey, LEA

Hammer, E.F. (ed).(1997). Advances in Projective Drawing Interpretation. Springfield, IL : Charls C. Thomas

רוז, משה. (2012). הציור כראי הנפש: ניתוח ציורי ילדים ומבוגרים. תל אביב: רסלינג.

Exner, J. E., Jr. (2001). A Rorschach workbook for the comprehensive system (5th edition). Ashville, NC: Rorschach Workshops

Viglione, D. J (2002) Rorschach Coding Solutions - A Reference Guide For The Comprehensive System

Meyer, G. J., Erdberg, P., & Shaffer, T. W. (2007). Toward international normative reference data for the Comprehensive System. *Journal of Personality Assessment*, 89(S1), 201–216

Meyer, G. J., Viglione, D. J., Mihura, J. L., Erard, R. E., & Erdberg, P. (2011). Rorschach Performance Assessment System: Administrative, coding, interpretation and technical manual. Toledo, OH: Rorschach Performance Assessment System, LLC

Mihura, J. L., Meyer, G. J., Dumitrascu, N., & Bombel, G. (2013). The validity of individual Rorschach variables: Systematic reviews and meta-analyses of the Comprehensive System. *Psychological Bulletin*, 139(3), 548–605

Bellak, L., & Abrams, D. M. (1997). *The TAT, CAT and SAT in clinical use* (6th edition). Boston: Allyn & Bacon

Telgasi, H. (2010). *Essentials of TAT and Other Storytelling Assessments*. (2nd ed.). NY: John Wiley & Sons

Urist, J., & Shill, M. (1982). Validity of the Rorschach Mutuality of Autonomy Scale: A replication using excerpted responses. *Journal of Personality Assessment*, 46 (5), 450- 454

Westen, D. (2002). *Social Cognition and Object Relation Scale (SCORS): Manual for Coding TAT Data*. Unpublished manuscript, Atlanta, Emory University